

INCOTERMS 2000

Az INCOTERMS jelentése és története

Az INCOTERMS a fuvarparitás meghatározására szolgáló nemzetközi szabvány, a logisztikai szállítmányozási tevékenységek során. A kifejezés az angol International Commercial Terms (Nemzetközi Kereskedelmi Feltételek) szavak rövidítéséből származik. A nemzetközi kereskedelem egyik alapvető dokumentuma, mely egyre inkább a belföldi kereskedelmi tevékenységek meghatározó elemévé is válik.

Az ICC vagyis International Chamber of Commerce (Nemzetközi Kereskedelmi Kamara) nevű szervezet iránymutatása. Magyarországi szervezete az ICC Hungary, vagyis a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara Magyar Nemzeti Bizottsága.

A fuvar költséget nem vizsgálhatjuk az INCOTERMS megfelelő ismerete nélkül. Az INCOTERMS célja, hogy a nemzetközi kereskedelmi szerződéseket leggyakrabban szereplő kereskedelmi feltételek értelmezéséhez nyújtson segítséget, azok gyűjteményét adja.

Az INCOTERMS az adásvételi szerződések szerződő feleinek az adott áru értékesítésével kapcsolatos jogaira és kötelezettségeire korlátozódik.

Az INCOTERMS klauzulái meghatározzák:

- a fuvarparitást,
- a teljesítés helyét,
- az eladó és a vevő felelősségét, kötelezettségét, jogait.

A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara (International Chamber of Commerce, ICC) 1936-ban hozta létre ezeket a nemzetközi kereskedelemben alkalmazandó standardokat. A kereskedelem fejlődése következtében állandó átdolgozás alatt áll, a legutóbbi (6. változat) 2000-ből való. Ezekből kifolyólag a szerződéskötésben utalni kell arra is, hogy az INCOTERMS melyik évi verziójára hivatkoznak megegyezéskor.

Az INCOTERMS célja

Az INCOTERMS létrehozásának célja egy egységes szabályozás megteremtése volt, amely az eladó és a vevő jogait szabályozza a nemzetközi szállítási szerződéseket, úgynevezett klauzulák formájában. A szokvány nem jogszabály, ezért csak azáltal lép életbe, hogy a szerződő felek elfogadják. A szokvány használata az export-import ügyletek során nem kötelező; jelentősége abban áll, hogy a szerződéseket nem kell részletesen szabályozni a szállítási feltételeket, elég utalni a megfelelő INCOTERMS klauzulára. (Pl. az áraink EXW Hannover értendők).

Az INCOTERMS-et felhasználják a statisztikai adatszolgáltatások egyértelművé tételére is. Az EU-ban szokásos külkereskedelmi statisztikákban export esetében a FOB-értéket, import esetében a CIF értéket kell feltüntetni. Az IMF módszertana szerint a fizetési forgalom statisztikáknál az export és import esetében is a FOB értéket kell feltüntetni.

Az INCOTERMS minden klauzulája az eladó és a vevő kötelezettségeit is tartalmazza 10-10 pontban.

Az INCOTERMS 2000-nek 13 klauzulája van. A klauzulákat 3 betűvel jelölik, hozzátéve az értelmezéshez szükséges megnevezést, amely a klauzula fajtája szerint lehet az indítási hely, az érkezési hely, vagy a berakodási hely.

A klauzulák a következők alapján különböztethetők meg:

- költségmegosztás az eladó és a vevő között
- a kárveszély, a kockázat megosztása az eladó és a vevő között.

Fogalmak az INCOTERMS gyakorlatában

A **fuvarparitás** az a földrajzi pont, ahol a szállítással kapcsolatos költségek átszállnak az eladóról a vevőre.

Teljesítés helye: az a földrajzi pont, ahol a szállítással kapcsolatos kockázat átszáll az eladóról a vevőre.

Egypontos klauzulák (E, F, D csoport): a költség és a kockázat ugyanazon a földrajzi ponton száll át.

Kétpontos klauzulák (C csoport): a költség és a kockázat eltérő földrajzi ponton száll át.

Multimodális klauzulák: minden fuvarozási módnál alkalmazható.

Az INCOTERMS fajtái és csoportosításuk

A klauzulák fajtái a költség átszállása alapján

Ha a költség ugyanott száll át az eladóról a vevőre ahol a kockázat, akkor a klauzula 1 pontos.

Ha a költség és a kockázat átszállása szétválik, akkor a klauzula 2 pontos.

A klauzulák fajtái a fuvarozási mód alapján

Az alkalmazott fuvarozási mód alapján a klauzulák lehetnek tengeri vagy belvízi klauzulák illetve multimodális klauzulák. A multimodális klauzulák többféle fuvarozási mód és különböző összekapcsolódási módok esetén alkalmazott.

A klauzulák

A 13 klauzula az eladó kötelezettségének és kockázatának a sorrendjében:

"E" csoport - EXW

"F" csoport - FCA, FAS, FOB

"C" csoport - CFR, CIF, CPT, CIP

"D" csoport - DAF, DES, DEQ, DDU, DDP

Az "E" csoport

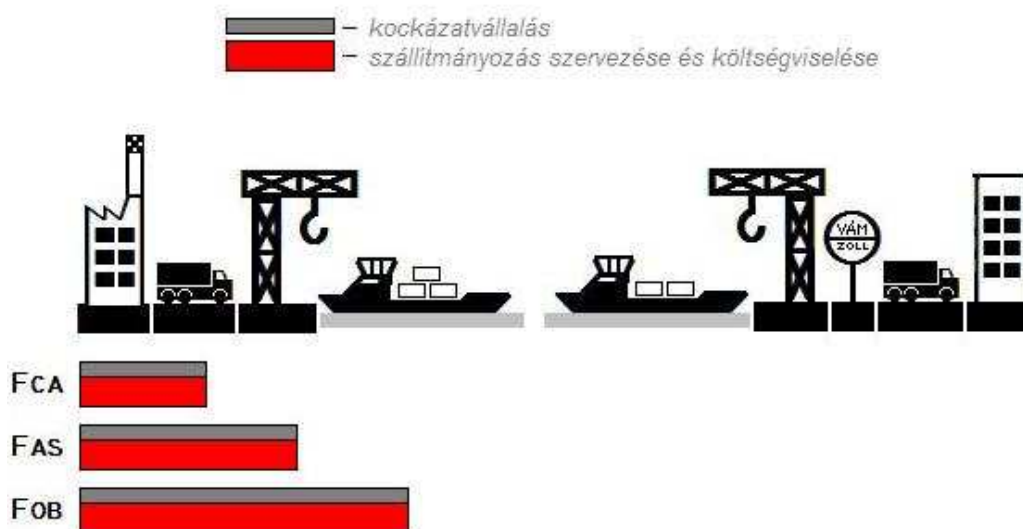

EXW - Exworks (gyárból, raktárházból)

Az eladó saját telephelyén köteles az árut megfelelően csomagolva (a megfelelő olyan csomagolás jelent, amely biztosítja az áru épségben történő megérkezését), számlázva a vevő rendelkezésére bocsátani. A költség és a kockázat a gyártól a vevőt terheli, ezért ez 1 pontos, multimodális klauzula.

- Az eladó fizeti azokat az ellenőrzési költségeket, amelyek az áru rendelkezésre bocsátásához szükségesek.
- A vevő kérésére és költségére az eladó segít az okmányok illetve engedélyek beszerzésében.
- Minden egyéb feladat a vevőre hárul (fuvarozási eszköz, berakodás, kiviteli- és beviteli engedély beszerzése, vámolás stb.)
- Az eladó értesítési kötelezettsége: az áru elkészülte.
- A vevő értesítési kötelezettsége: a fuvareszköz kiállításának időpontja.

Az "F" csoport

FCA - Free Carrier (költségmentesen a fuvarozónak átadva)

Az eladó köteles az árut saját költségére és kockázatára a vevő által megjelölt fuvarozóhoz eljuttatni és neki fuvarozás céljára átadni.

Ez a klauzula közúti, vasúti és légi fuvarozás esetén alkalmazható.

A költség és a kockázat a megadott földrajzi ponton az árunak a fuvarozó részére történő átadása után a vevőt terheli, ezért ez 1 pontos, multimodális klauzula. (Lássunk néhány példát. Ha az árut a fuvarozó fuvarozás céljára nem veszi át többletköltségek merülnek fel, amelyek a vevőt terhelik.)

- Fuvarozási eszközről a vevő gondoskodik.
- Az eladó értesítési kötelezettsége: az áru elkészülte vagy a speditőrnek való átadás.
- A vevő értesítési kötelezettsége: a fuvareszköz vagy a választott speditőr
- Ha a vevő elmulasztja értesítési kötelezettségét, akkor az eladó jogosult fuvarozót választani.
- Kiviteli engedélyről az eladó, beviteli engedélyről a vevő gondoskodik.
- Exportra az eladó, importra a vevő vámoltat.

FAS - Free Alongside Ship (költségmentesen a hajó oldala mellé)

Az eladó köteles az árut saját költségére és kockázatára az indulási kikötőbe eljuttatni és a hajó hosszanti oldala mellett úgy elhelyezni, hogy az a hajóra közvetlenül berakható legyen.

Költség és kockázat az elhajózási kikötő rakpartjától a vevőt terheli, ezért ez 1 pontos, tengeri vagy belvízi klauzula. (Lássunk néhány példát. Ha nincs ott a hajó, akkor az eladó nem tudja az árut a hosszanti oldala mellett elhelyezni, ezért kikötőraktárba kell tennie, amelynek költségeit a vevő köteles viselni. Ha túl nagy a hajó, mert kicsi a kikötő, akkor a tengeren kell megpakolni, amelyhez könnyítőhajóra van szükség, amelynek költségeit az eladó viseli.)

- Fuvareszközről a vevő gondoskodik.
- Az eladó értesítési kötelezettsége: az árut a hajó oldalához szállította.
- A vevő értesítési kötelezettsége: a hajó neve, a rakodóhely, és a határidő.
- Az eladó a vevő kérésére és költségére segít az exportengedély beszerzésében.
- A vámkezelést a vevő végzi.
- A vevő viseli a mulasztások költségeit.

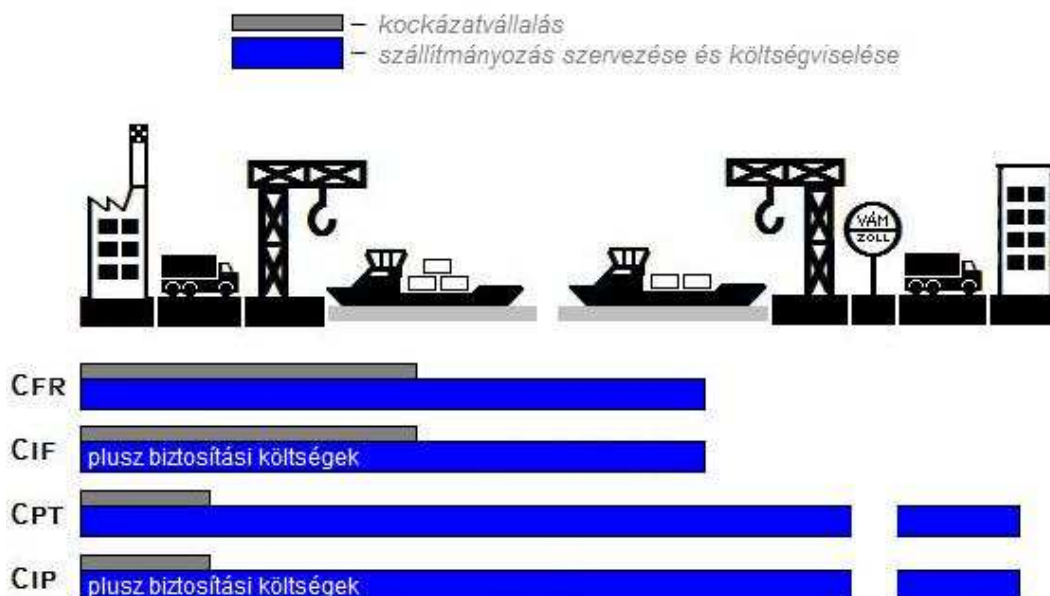
FOB - Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetén)

Az eladó köteles az árut saját költségére és kockázatára az indulási kikötőbe eljuttatni és a hajó fedélzetén a vevő rendelkezésére bocsátani.

Amikor az áru áthalad a hajó korlátja felett az összes költség és kockázat átszáll a vevőre, ezért ez 1 pontos, tengeri klauzula. (Lássunk néhány példát. Ha az áru a korlátra esik, akkor a berakodást szabályzó első tiszt mondja meg kire száll a kockázat. Ha nincs ott a hajó, akkor az eladó nem tudja az árut felpakolni, ezért kikötőraktárba kell tennie, amelynek költségeit a vevő köteles viselni. Ha túl nagy a hajó, mert kicsi a kikötő, akkor a tengeren kell megpakolni, amelyhez könnyítőhajóra van szükség, amelynek költségeit az eladó viseli.)

- Fuvareszközről a vevő gondoskodik.
- Az eladó értesítési kötelezettsége: az áru a hajó fedélzetén van. Kiállítatja a hajóraklevelet, ezzel igazolja, hogy a fuvarozó átvette az árut.
- A vevő értesítési kötelezettsége: hajó neve, rakodóhely, határidő.
- Az eladó szerzi be az exportengedélyt, ő vámoltat exportra, a vevő szerzi be az importengedélyt, ő vámoltat importra.

A "C" csoport

CFR - Cost and Freight (költség és fuvardíj fizetve)

Az eladó köteles az árut saját költségére az érkezési kikötőbe eljuttatni, a kockázat azonban az indulási kikötőben, amikor az áru áthalad a hajó korlátja felett, átszáll a vevőre, ezért ez 2 pontos, tengeri klauzula.

- Fuvarszekőről a vevő gondoskodik.
- Az eladó értesítési kötelezettsége: az áru fedélzetre kerülése. Majd átadja a B/L-t.
- A vevő értesítési kötelezettsége: rendeltetési kikötő illetve határidő.
- Az eladó szerzi be az exportengedélyt és vámoltat, a vevő az importengedélyt és vámoltat.
- A vevő viseli az úton levő áruval kapcsolatos költségeket.

CIF - Cost Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj fizetve)

A biztosítást az eladó köti meg a vevő javára, a CFR érték 110%-ára. A többi pontban megegyezik a CFR-rel. Az eladó köteles az árut saját költségére az érkezési kikötőbe eljuttatni, a kockázat átszáll a vevőre az indulási kikötőben, amikor az áru áthalad a hajó korlátja felett, az eladó biztosításra kötelezett, ez egy 2 pontos, tengeri klauzula.

- Fuvarszekőről a vevő gondoskodik.
- Az eladó értesítési kötelezettsége: az áru fedélzetre kerülése. Majd átadja a B/L-t.
- A vevő értesítési kötelezettsége: rendeltetési kikötő illetve határidő.
- Az eladó szerzi be az exportengedélyt és vámoltat, a vevő az importengedélyt és vámoltat.
- A vevő viseli az úton levő áruval kapcsolatos költségeket.

CPT - Carriage Paid to ... (fuvarozás fizetve valamедdig)

Az eladó köteles az árut saját költségére a vevő által megjelölt rendeltetési helyre eljuttatni. A kockázat a vevőt terheli attól kezdve, hogy az eladó az árut az első fuvarozónak átadja, ezért ez egy 2 pontos, multimodális klauzula.

Kockázatos, mert ha az eladó rosszabb állapotban lévő hajót választ és az áruval történik valami, akkor az a vevőt terheli.

- Fuvarszekőről az eladó gondoskodik.
- A vevő fizeti a kirakodás költségeit.
- Az eladó szerzi be a kiviteli engedélyt, ő vámoltat exportra, a vevő a behozatali engedélyt, ő vámoltat importra.
- Az eladó értesítési kötelezettsége: a fuvarozónak történő áruátadás. Át kell adnia a szállítási okmányokat a vevőnek.

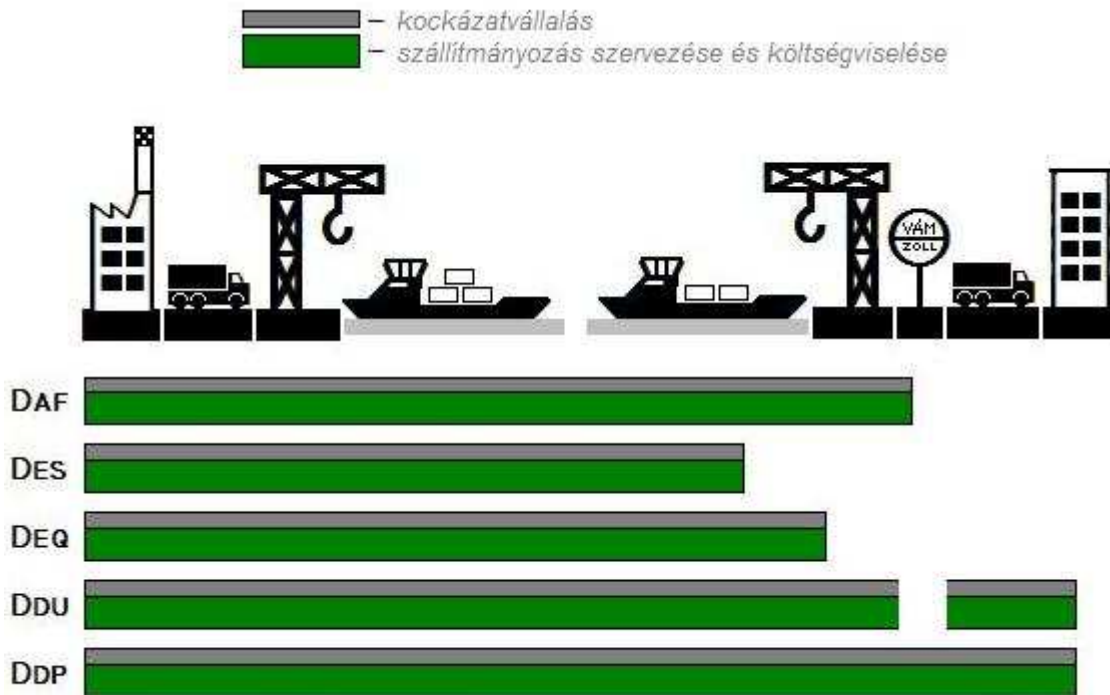
CIP - Carriage Insurance Paid to... (fuvarozás, biztosítás fizetve valamедdig)

A biztosítást az eladó köti meg a vevő javára, a szerződéses ár (CPT) 110%-ára. A többi pontban megegyezik a CPT-vel.

Az eladó köteles az árut saját költségére a rendeltetési helyre eljuttatni. A kockázat az első fuvarozótól kezdve a vevőt terheli. Az eladó biztosításra kötelezett. Ez egy 2 pontos, multimodális klauzula.

- Fuvarszekőről az eladó gondoskodik.
- A vevő fizeti a kirakodás költségeit.
- Az eladó szerzi be a kiviteli engedélyt, ő vámoltat exportra, a vevő a behozatali engedélyt, ő vámoltat importra.
- Az eladó értesítési kötelezettsége: a fuvarozónak történő áruátadás. Át kell adnia a szállítási okmányokat a vevőnek.

A "D" csoport

DAF - Delivered at Frontier (határra szállítva)

Az eladó köteles az árut saját költségére és kockázatára a szerződésben megjelölt határig eljuttatni és a vámhatár előtt a vevő rendelkezésére bocsátani. A vámmal kapcsolatos költségek a vevőt terhelik. Ez egy 1 pontos, multimodális klauzula.

- Fuvarszeközről az eladó gondoskodik.
- Az eladó értesítési kötelezettsége: az áru fuvarozónak való átadása. Át kell adnia az okmányokat a vevőnek.
- Az eladó szerzi be a kiviteli engedélyt és vámmoltat exportra, a vevő szerzi be a beviteli engedélyt és vámmoltat importra.

DES - Delivered ex Ship (leszállítva hajóról történő átadással)

Az eladó köteles az árut saját költségére és kockázatára az érkezési kikötőbe eljuttatni és a hajó fedélzetén a vevő rendelkezésére bocsátani. A kirakodás költsége és kockázata a vevőt terheli. Ez egy 1 pontos, tengeri vagy belvízi klauzula.

- Fuvarszeközről az eladó gondoskodik.
- Az eladó értesítési kötelezettsége: elhajozás és várható érkezés. Át kell adnia az okmányokat.
- Az eladó szerzi be a kiviteli engedélyt, ő vámmoltat exportra, a vevő szerzi be a behozatali engedélyt és ő vámmoltat importra.

DEQ - Delivered ex Quay (leszállítva rakparton történő átadással)

Az eladó köteles az árut saját költségére és kockázatára az érkezési kikötőbe eljuttatni és a kikötő rakpartján a vevő rendelkezésére bocsátani. A vámkezeléssel kapcsolatos költségek és terhek a vevőt terhelik. Ez egy 1 pontos, tengeri vagy belvízi klauzula.

- Fuvarszeközről az eladó gondoskodik.
- Az eladó szerzi be az export- és importengedélyt, ő vámmoltat.
- VAT fizetési kötelezettségről a felek külön állapodnak meg.

DDU - Delivered Duty Unpaid (leszállítva vámfizetés nélkül)

Az eladó köteles az árut saját költségére és kockázatára a szerződésben megjelölt rendeltetési helyre eljuttatni. Minden költséget és kockázatot köteles viselni, a vám kivételével. Ez egy 1 pontos, multimodális klauzula.

- Fuvarszeközről az eladó gondoskodik.
- Az eladó szerzi be a kiviteli engedélyt és vámmoltat, a vevő szerzi be a beviteli engedélyt és vámmoltat.
- VAT fizetési kötelezettségről a felek külön állapodnak meg.

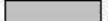
DDP - Delivered Duty Paid (leszállítva vámfizetéssel)

Az eladó köteles az árut saját költségére és kockázatára a rendeltetési helyre eljuttatni, minden költséget és kockázatot viselni, beleértve a vámot is. Ez egy 1 pontos, multimodális klauzula.

- Fuvarszövegről az eladó gondoskodik.
- Az eladó szerzi be a kiviteli és a beviteli engedélyeket és vámokat.
- VAT fizetési kötelezettségről a felek külön állapodnak meg.

Összefoglalás

Az alábbi ábra segít az eddig leírtak áttekintésében.

- – kockázatvállalás
- – szállítmányozás szervezése és költségviselése

